Veche tri meseca rykovodeshe na borda na naetata "Tramuntana" televizionen ekip, kojto snimashe "Chudesata na Adriatika", loveshe kradci na podvodni bogatstva, intervjuirashe faropazachite i se vzirashe prez iljuminatorite na potopenata podvodnica "U-16" v skeletite na avstroungarskite morjaci. Opitvashe se da se dobere do tajnite na potynali gradove i izgubeni korabi. Taka propilja dve sedmici v bezuspeshno tyrsene na drevnija grad Kisa na ostrov Pag, kojto bil izcheznal tajnstveno, kato potynal na dynoto na zaliva. V edin zaintriguvasht tekst ot I. M. beshe nameril svedenieto: "... geologyt Peter predpolaga, che Kisa se okazala na dynoto prez 361 g., sled katastrofalno zemetresenie, zasegnalo ogromni chasti ot Evropa i Azija. Njakoi pyk tvyrdjat, che e izcheznala prez 79 g., kogato moshtnata erupcija na vulkana unishtozhila izcjalo antichnite gradove Pompej i Herkulan... ". Iztoshten ot chestite i dylgi prestoi pod voda (veche se beshe pozagrizhil za zdraveto si), vecher bjagashe ot straha si vyv vkusa i posledicite na tezhkite ostrovni vina; zabavljavashe se sys sluchajni momicheta i se naslazhdavashe na tova, che go poznavaha letovnicite v malkite kurorti. No mu se struvashe, che e na mjastoto si edinstveno pod vodata! Gore vsichko techeshe neangazhirashto, ljatno i povyrhnostno. Dolu otkrivashe syshtnostta: tymnina i porazhenie, vechnost i smyrt, krasota i misterija.

Prez poslednite dvanajset dena se spuskaha pod voda iztochno ot ostrov Lastovo, v izdirvane na potopeni liburnijski i isejski korabi. Kym tova tyrsene gi nasochi edno istorichesko sychinenie na Teopomp, v koeto se tvyrdi, che Lastovo njakoga e bil liburnijski ostrov, a syshto i Strabonovite belezhki vyz osnova na stari knizhovnici, kydeto se govori, che tezi ilirijski

plemena vladeeli oshte v VIII v. pr. n. e. dori i Korkira (Kryf). Vyv vseki sluchaj, napylno izvestno e, che v sredata na III v. pr. n. e. Plevrat, pyrvijat vladetel na ardiejcite (edno ot mnogobrojnite liburnijski plemena), upravljaval carstvo, koeto se prostiralo chak do granicite na gryckija svjat. Kym svojata dyrzhava prisyedinil Korkira Melaina (Korchula), Faros (Hvar) i, samija Lastovo. Dylgi godini vodil uporita borba s isejcite ot gryckija grad Isa na ostrov Vis, dokato te ne potyrsili pomosht ot Rim. Istoricite tvyrdjat, che togavashnata isejska dyrzhava bila v pylen razcvet i che vladeela kolonii po cjaloto adriatichesko krajbrezhie, mezhdu drugoto, v Aspalatos, Tragurion i Epetion, sys silno razviti tyrgovski vryzki po cjaloto grycko Sredizemnomorie Lastovo predstavljaval idealno mjasto za napadenie nad isejskite tyrgovski korabi po pytja im, a golemijat broj amfori i glineni sydove iz selskite kyshti potvyrzhdavashe predpolozhenieto, che v dylbochinite ot iztochnata strana na ostrova pod vodata se krijat mnogo nerazgadani tajni.

Taka izsledvaha bez njakakyv po-goljam uspeh zapadnata grupa ostrovi, narichani Done Shkole, a sled tova i vsichki okolni plitchini: Drashan, Lukovci, Bushkane i Myrkenta Cyrna. Vseki chlen ot vodolaznija ekip se spuskashe pod voda dva pyti na den po petnajset minuti. Nakraja na Herceg mu pomogna, kakto obiknoveno, kysmetyt: nameri amfori i samite ostanki ot korabokrushenie, naj- verojatno edna ot tyrgovskite galeri na car Argon, prevozvali ot ostrova zehtin i vino, a koj znae, mozhe bi stava duma dori za njakoja tevtska galera ili korab ot mogyshtija flot na gyrka Demetrij ot Faros, pylen s keramika i metalni predmeti?

Vse po-malko sa neizsledvanite mesta po Adriatika, misleshe si Herceg, a skoro shte bydat oshte po-malko, kogato vseki glupak, na kogoto mu se prishte, si kupi evtini vodolazni prinadlezhnosti i se spusne da krade slavnoto si minalo! Samo

sueverieto na mestnite zhiteli pazi vodite na Saplun ot kradci. Ribarite naprimer izbjagvat iztochnite skali, zashtoto, po njakakva stranna igra na sluchajnostta, tochno blizo do tjah bili stanali njakolko golemi neshtastija, zaradi koito mnogo lastovljanki do den dneshen nosjat cherno.

Herceg neochakvano zabeljaza, che stava neshto neobichajno s vyzduha, kojto vdishvashe, useti, che go obzema sladyk unes, no kolkoto i da mu beshe prijatno da sedi nad otkritieto si i da mu se naslazhdava sam, chas predi da go oskverni osvetlenieto i snovaneto na horata ot televizijata, znaeshe, che trjabva byrzo da izpluva, zashtoto se sluchva neshto nepredvideno, i silno se otblysna s kraka i zagreba s plavnicite, syprovoden ot stado sedefeni ribki. Pritisna izpuskatelnija klapan na shlema, taka che vyzduhyt, kojto izdishva, da izdue kostjuma i, kato njakakyv balon, da go izdigne na povyrhnostta. Vse oshte useshtashe onazi stranna dylbochinna opijanenost, kojato nepreodolimo go tegleshe da ostane dolu, na dynoto, i nikoga poveche da ne izpluva - unes, protiv kojto efikasno se boreshe drugata, budnata chast ot Hercegovata lichnost; profesionalistyt v nego raboteshe vinagi protiv mechtatelja! Njakyde na petnajsetina metra dylbochina mahna ryka ot klapana i otnovo zae normalno polozhenie za pluvane, za da zabavi izdiganeto. Na tri metra pod vodata se hvana za edna izdatina na skalata i ostana da visi taka tochno shest minuti, za da izbegne klopkite na kesonnata bolest.

Sled kato si otpochina, zapluva s bavni zagrebvanija koso kym povyrhnostta. Momentite na slabost, prez koito tokushto beshe preminal, izcheznaha syshto taka nezabeljazano, kakto se i pojaviha. Dvizhenieto, kakto i obiknoveno, se okaza blagoprijatno, a rycete i krakata mu pak raboteha syglasuvano. Vse pak, chuvstvashe, che dolu NESHTO SE E SLUCHILO! Ne mozheshe da si objasni kakvo, zashtoto onazi dylbochinna

zashemetenost ostana zatrupana s pjasyk dylboko pod negovite plavnici, no neshto se beshe promenilo, neshto ne beshe kakto predi, neshto OTVYTRE... Bez da useshta poveche tazi stranna promjana, pluvashe kym vse po-silnata trepkashta svetlina, zaprilichal taka na sobstvenata si fotografija ot pyrvata stranica na poslednija "TV magazin": neustrashimijat izsledovatel Niko Herceg, snabden s naj- syvremenen akvalang i vodolazen kostjum, izraboten specialno za nego vyv fabrikata "Gumilaks", probi s glava vodnata povyrhnost sred miliardi vodni kapki, koito veselo razcyfnaha pod avgustovskoto slynce, smykna maskata i poe dylboko vyzduh. Ogleda se vyv vodata okolo sebe si, no "Tramuntana" veche ne se namirashe na mjastoto, kydeto ja beshe ostavil. Pred nego se prostirashe njakakyv syvsem drug, sivozelen kamenist brjag.